Cumhuriyet Dönemi (1923-1950) Romanı

1. - - - -, Türkiye'nin Tanzimat'tan bu yana geçirdiği siyasal, toplumsal evrelerini, birbirini tamamlayan bir roman zinciri içinde tasvir etmiştir: Abdülaziz devrinin hayatı (Hep O Şarkı), II. Abdülhamit'e karşı mücadele için Fransa'ya kaçan Jön Türkler (Bir Sürgün), Tanzimat'tan Birinci Dünya Savaşı'na kadar yetişen üç kuşak arasındaki anlayış ayrılığı (Kiralık Konak).

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?

A) Mithat Cemal Kuntay
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Halide Edip Adıvar
D) Reşat Nuri Güntekin
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

2. Tarık Buğra, "Türk Dili" dergisinin "Türk Romanında Kurtuluş Savaşı Özel Sayısı"ndaki soruya verdiği cevapta, Küçük Ağa ile yaşantısı arasındaki yakın ilişkiden söz ediyordu. Çolak Salih'i babasının bürosunda tanımış. 1921 ve 1922 Akşehir'inden hiçbir zaman unutamadığı görüntüler kalmış kendisinde. Babasının defterlerinde İstanbullu Hoca, Topal Gazi (romandaki Çolak Salih), Ali Emmi, Doktor Minas, Çakırsaraylı ve öteki roman kişileriyle ilgili satırlar varmış. Tarık Buğra o cevapta, roman yazarının nasıl olması gerektiğini de söylüyor. "...Bir yazarın -bir roman yazarının- bir bilim insanı gibi, tam o kadar objektif olması gerektiğine inanıyorum." Tarık Buğra'nın, romanını yazarken, yaşantısından yararlanmasının elbette büyük payı var Küçük Ağa'nın başarısında. Kişilerini yaşadıkları koşulların gerçekliği içinde ele alıyor; gelenekleri, yetişme koşullarını, yerleşik değer yargılarını hiçbir zaman gözden ırak tutmuyor.

Bu açıklamalara göre Tarık Buğra'nın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?

A) Klasisizm
B) Romantizm
C) Realizm
D) Sürrealizm
E) Egzistansiyalizm

3. Yakup Kadri, Sakarya Savaşı'ndan sonra, düşmanın yakıp yıktığı bölgelerde "Tedkîk-i Mezâlim Heyeti" ile birlikte yaptığı bir inceleme gezisinde gördüklerini birtakım hikâyeler ve makalelerle anlatmıştı. Bunlar arasında, Düşmanın Yaktığı Köyler Ahalisine adlı yazıda köylü ile aydın arasındaki uzaklığa değinen ve aydının, köylüyü yüzüstü bırakmasından yakınan sanatçı, on yıl sonra aynı temayı bu romanda işlemiştir.

Bu parçada sözü edilen temanın işlendiği roman aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaban
B) Üç İstanbul
C) Fatih-Harbiye
D) Ateşten Gömlek
E) Sahnenin Dışındakiler

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4. Bir müddet işi oluruna bırakmaya karar verdi. Şahin de bütün dırıltısına rağmen, bu işten pek şikâyetçi değildi. Muazzez'i her zaman Yusuf'a bırakıp istediği gibi gezebiliyor, kızı her yere götürüp başına dert etmek veya evde bırakıp gözü arkada kalmak gibi sıkıntılardan kurtuluyordu.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bu parçada geçen altı çizili deyimlerden birine aittir?

A) Bırakılan bir şey veya kimse ile ilgili tedirginliği sürmek.
B) Düşüncesizce davranmak veya aklına geleni hemen yapmak.
C) Görmemiş gibi yapmak, farkında değilmişçesine davranmak.
D) Bir konuda anlaşarak aynı biçimde konuşmak, söz birliği etmek.
E) Bir şeyi veya kimseyi başkasından daha değerli bulmak veya görmek.

5. Acımak… Ben insan ruhlarındaki derinliğin ancak onunla ölçülebileceğine inanıyorum. Evet, dibi görünmeyen kuyulara atılan taş, nasıl çıkardığı sesle onların derinliğini gösterirse başkalarının elemi de bizim yüreklerimize düştüğü zaman çıkardığı sesle bize kendimizi, insanlığımızın derecesini öğretir. Fikrimce yalnız doğruluk hastalığı bir hak ve hakikat meselesi etrafında toplanmak kabiliyeti bir cemiyeti mesut etmeye kâfi gelemez. Bunun için acımak, birbirimizin feryadını, iniltisini duyabilmek de lazım.

Bu parçada söz edilenle aşağıdakilerin hangisi arasında doğrudan bir ilişkisi yoktur?

A) Psikoloji
B) Sosyoloji
C) Evrensellik
D) Toplumsal kabuller
E) Mitolojik ögeler

6. - - - -, Cumhuriyet Dönemi romanını kuranlardan biridir. Açık, yalın, gösterişsiz bir anlatışla ve temiz İstanbul Türkçesiyle geniş kitlelerin beğenisini kazanmıştır. Yeşil Gece (1928), Yaprak Dökümü (1930) romanlarında toplumsal yön ağır basar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?

A) Sabahattin Ali
B) Halide Edip Adıvar
C) Reşat Nuri Güntekin
D) Mithat Cemal Kuntay
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

7. 1938 yılında yazılan "Üç İstanbul" adlı romanda İstanbul'la ilgili üç ayrı dönemden kesitler sunulmaktadır. Bu dönemlerin ilki II. Abdülhamit Dönemi İstanbul'u, ikincisi II. Meşrutiyet Dönemi İstanbul'u, üçüncüsü ise Mondros Mütarekesi sonrasının İstanbul'udur. Roman kahramanı Adnan'ın yetişmesi ve İttihatçıların güvendiği adamlardan olur. Avukatlığa başlayıp büyük davalar alır. Mütareke yıllarında ise bulunduğu konumdan uzaklaşır ve parasız kalır. Romandaki olaylar, içinde yaşanılan dönemin toplumsal olaylarıyla ilişkilendirilerek anlatılmıştır.

Bu parçada sözü edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mithat Cemal Kuntay
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Reşat Nuri Güntekin
D) Halide Edip Adıvar
E) Abdülhak Şinasi Hisar

8. Aşağıdaki parçaların hangisinde betimleyici ve öyküleyici anlatım birlikte kullanılmıştır?

A) Gül renginde şalvar, dar bir kadife yelek ve şalvarının renginde terlikler giyiyordu. Şalvarının ve yeleğinin üstü altın, gümüş pulla işlenmişti. Tül gömleğinin uzun kolları, geniş yenleri iki kanat gibi dalgalanıyor, arkasına dökülen yaldızlı saçları avizenin altında ipek bir şala benziyordu.

B) Sinekli Bakkal Sokağı'nın bozuk kaldırımlarında seke seke Şevket Ağa'nın fenerini takip eden Rabia, Selim Paşa Konağı'nın geniş caddesine çıkınca yeni bir dünya keşfetmiş gibi sevindi. İki tarafı büyük bahçeler içinde, bahçe ortalarında konaklar, her kapının üstünde büyük bir fener... Kapılardan birine uşağın ardı sıra girdi.

C) İri kestane renginde gözlerine bir çocuk bakışı vermek için gözkapaklarını sürekli yukarı kaldırıyor. Özenle alınan kaşlar iki ince hilal gibi. Allık, sürme yerli yerinde; küçük yüzünde açık bir ifade vardı. Gerdanlık, bilezikler, uzun küpeler, yüzükler hep zümrüt.

D) Bu memlekete geleli on beş sene oluyor. Emin ol, ömrümde ilk defa kendimi hür hissediyorum. Ne bir vazifem ne de bir bağım var. İstediğimi düşünüyor, dilediğim gibi yaşıyorum. Hayatımı da kazanıyorum, yani çalışıyorum. Bambaşka bir insan oldum. Yeni bir isim aldım.

E) Şimdi insanlar artık sizin zamanınızın insanları değil. Gözlerin açılması, hırsları artırdı. Kimse artık kendi hâlinden memnun olmuyor. Bunun neticesinde eski ahlak kurallarının değişmemesine nasıl imkân görürsünüz?

9. Bir bölümü anı defterinden okunan - - - - (1943) adlı romanda bir aydının, çevresi ve ailesiyle olan uyuşmazlığı ve bu uyuşmazlığın nedenleri anlatılır. Romanın başında bir küçük memur ailesinin yaşamı gerçekçi çizgilerle işlenir. Anı defterinin okunmasıyla başlayan romanda, Sabahattin Ali'nin Almanya'da geçen yıllarının gözlemleri verilmekle birlikte kişinin bütün yaşamını etkileyen bir aşk, romana egemen olur ve kişinin çevresiyle uyum sağlayamayışının nedeninin de bu aşk olduğu ortaya konur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kuyucaklı Yusuf
B) İçimizdeki Şeytan
C) Sinekli Bakkal
D) Çalıkuşu
E) Kürk Mantolu Madonna

10. İhtiyarla bir daha göz göze geldiler. Bu sefer onun bakışlarında, hemen diline geçmeye hazırlanan bir soru görünüyordu. Ne cevap verecekti Ferit? Ne söylemeliydi ki o hiçbir şey anlamasın veya her şeyi anlasın. İhtiyar sormadı, belki içinden sormakla kaldı; Ferit de cevap vermeye mecbur olmadı. İçinden cevap vermekle kaldı.

Bir romandan alınan bu parçada edebiyatın aşağıdakilerden hangisiyle olan ilişkisinden söz edilebilir?

A) Mitolojik ögeler
B) Evrensel değerler
C) Psikoloji
D) Din ve tasavvuf
E) Toplumsal değişim

11. Hakkı Celis, biraz evvelki o şanlı rüyadan hakikat denen bu çöplüğe düşer düşmez bir müddet dengesini kaybeder gibi oluyor ve sendeliyordu. Fakat bu ani buhran çok sürmüyor; genç adam türbelerden, sebillerden, camilerden sızan hava içinde derhâl kendini topluyordu. "Hayır! Hayır! Millet denen şey, Naim Efendi, Senihalar ve Faik Beyler gibi sefil insanlardan oluşan bir varlık değildi. Bunlar, milletin çürüyen ve dökülen tarafı idi.

Bu parçada,

I. Din
II. Günlük hayat
III. İnsan psikolojisi
IV. Siyasi değişim

ögelerinin hangilerinden söz edilemez?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve II.
D) II ve IV.
E) III ve IV.

